
BETEG VAGY?

Testrészek és betegségek

A modul típusa: Magyar mint idegen nyelv

Modulszám: 5

Életkor: 10–12 év

Nyelvi szint: A1–

Készítette: Juhász Lászlóné, Nagyházi Bernadett

A kiadvány az Educatio Kht. kompetenciafejlesztő oktatási program
kerettanterve alapján készült

A kiadvány a Nemzeti Fejlesztési Terv Humánerőforrás-fejlesztési Operatív Program 3.1.1. központi program (Pedagógusok és oktatási szakértők felkészítése a kompetencia alapú képzés és oktatás feladataira) keretében készült, a sulíNova oktatási programcsomag részeként létrejött tanulói információhordozó. A kiadvány sikeres használatához szükséges a teljes oktatási programcsomag ismerete és használata. A teljes programcsomag elérhető: www.educatio.hu címen.

Szakmai vezető: Kuti Zsuzsa

Szakmai bizottság: Enyedi Ágnes, dr. Majorosi Anna, dr. Morvai Edit

Szakértő: dr. Kárpáti Tünde

Alkotószerkesztő: Sákovics Lília

Felelős szerkesztő: Burom Márton

©

Szerzők: Bak Mónika, Juhász Lászlóné, dr. Kárpáti Tünde, Mudra Viktória, Nagyházi Bernadette

Educatio Kht. 2008.

A MODUL LEÍRÁSA

A modul első két órájában a tanulók megismerik a testrészeket. Gyakorolják az eddig tanult grammatikai formákat, megismerik az egyes számú birtokos személyjeleket. Fejlődik szókincsük az emberi testtel kapcsolatos melléknevekkel, az életszerű szituációkban használt kifejezésekkel, grammatikai formákkal.

A modul 3-4. órájában a tanulók megismerkednek a leggyakoribb betegségeknek, a betegségek tüneteinek, a gyermekeket érő gyakori baleseteknek a magyar elnevezésével. Megtanulják kifejezni az egészségükkel kapcsolatos érzéseiket (fájdalom, panasz). Megismerik az orvosi rendelőben, gyógyszerárban, kórházban szükséges lexikai elemeket, az ottani eligazodáshoz szükséges beszédpaneleket. Elsajátítják és gyakorolják a birtoklás kifejezésének változatos formáit egyes számban. Az 5. órában életszerű szituációkban gyakorolhatják az elsajátított anyagot. Emellett olyan ismereteket szereznek, amelyek megkönnyítik a természetismeret tantárgy tanulását.

A MODUL CÉLJA

- pedagógiai célok: saját és társaik különböző állapotainak felismerésére nevelés; együttműködés fejlesztése páros munkában és csoportmunkában végzett feladatok segítségével
- nyelvi célok: elsődleges cél a szókincspépítés, interakcióban való részvétel nyelvi feltételeinek megteremtése (nyelvi panelek)
- kulturális célok: az emberi testtel, annak működésével, a betegségekkel kapcsolatos önkifejezés magyar kultúrában elfogadott nyelvi formáinak megismertetése életszerű szituációk segítségével

AJÁNLOTT ÓRASZÁM

5 óra

**AJÁNLOTT KOROSZTÁLY
NYELVI SZINT**

10–12 év
A1–

**AJÁNLOTT BEMENETI
NYELVI SZINT**

- egyszerű tanári instrukciók megértése
- az iskolához kapcsolódó lexika ismerete
- célnyelven történő olvasás és írás készsége
- egyes számú birtokos névmások ismerete
- a leggyakoribb igék, illetve a határozatlan ragozás egyes és többes számának ismerete
- az első négy modul anyagának ismerete

**MODULKAPCSOLÓDÁSI
PONTOK****Kereszttantervi**

Magyar nyelv és irodalom, Ember és természet, Természetismeret

Modulok szintjén

1–4. modul

A KÉPESSÉGFEJLESZTÉS FÓKUSZAI

Nyelvi kompetenciák

- lexikális kompetencia: a szókincs fejlesztése, szókincspépítés az emberi testtel és a betegségekkel kapcsolatban saját tapasztalatok alapján, életszerű szituációkban; interakciós és beszédképesség folyamatos fejlesztése; célnyelvi olvasás- írásképesség fejlesztése
- grammatikai kompetencia fejlesztése: birtokviszony kifejezésének gyakorlása
- pragmatikai kompetencia: az adott színtereken megfelelő kérdés- és feleletformák elsajátítása

Általános kompetenciák

- kognitív: önmaguk, saját testi működésük megismerése, a világról szóló ismeretek (betegségek, orvosi rendelő, gyógyszerár, kórház)
- szociális: az egyén különböző állapotainak kifejezése, a csoportkohézió erősítése)

ÉRTÉKELÉS

Folyamatos legyen a tanár szóbeli értékelése, amely elsősorban a pozitívumok kiemelésére törekedjen. Jó empátikus érzéssel javítsa a hibákat. Egyre nagyobb teret kell engedni a tanulók önértékelésének és a társak értékelésének. Az önértékelést segíti az egyes feladatok alján elhelyezett értékelő táblázat.

A jól teljesítő tanulók a feladatok megoldása után kirakódarabokat kapnak jutalmul, amelyekből a modul végére nyelvtörőhöz, vagy közmondáshoz kapcsolódó képet tudnak kirakni.

MÓDSZERTANI AJÁNLÁS

Szükséges tanári készségek: a szóbeli prezentációban és szemléltetésben való jártasság, képesség a tanórai játékok megszervezésére és irányítására. Legyen jártas a csoport- és pármunka megszervezésében, az ilyen jellegű feladatok során a monitorozásban és értékelésben.

A tanár legyen tekintettel a tanulók eltérő kulturális hátterére, igyekezzék oldani a nyelvi mellett a kulturális gátlásokat is.

A tantárgyak közötti kapcsolat elősegítése érdekében a tanár támaszkodjék a tanulók természetismereti tankönyveinek anyagára; az ott megtalálható terminológia használatára.

A tanár minden óra elején figyelmeztesse a tanulókat a feladatlapok mappában történő összegyűjtésére.

TÁMOGATÓ RENDSZER

Bárdos Jenő: *Az idegen nyelvek tanításának elméleti alapja és gyakorlata*. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 2000.

Dálnoki Fésűs András: *Nyelvgyakorlatok könyve*. Budapest, Relaxa, 1998.

Medgyes Péter: *A kommunikatív nyelvoktatás*. Budapest, Eötvös József Kiadó, 1995.

Poór Zoltán: *Nyelvpedagógiai technológia*. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 2001.

Szili Katalin: *Vezérkönyv a magyar grammatika tanításához*. Budapest, Enciklopédia Kiadó, 2006.

A MODUL TÉRKÉPE

ÓRA SZÁMA	A FEJLESZTÉS FÓKUSZA	FŐBB TEVÉKENYSÉGEK	NYELVI TARTALOM	SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK
1.	<ul style="list-style-type: none"> ■ lexikális kompetencia: szókincsbővítés, beszédértés ■ grammatikai kompetencia: névutós és birtokos szerkezetek ■ szemantikai kompetencia: érzelmek kifejezése ■ helyes ejtési kompetencia ■ olvasási készség ■ kommunikációs képesség: kérdésfeltevés, válaszadás gyakorlása 	<ul style="list-style-type: none"> ■ névutós, toldalékos helymeghatározás ismétlése ■ egyes számú birtokos névmások gyakorlása ■ lexika bővítése: látható testrészek megtanulása, érzelmekhez, külső tulajdonságokhoz köthető melléknevek bevésése 	<ul style="list-style-type: none"> ■ szókincsbővítés: fő testrészek neve, ezek részei ■ érzelmekhez kapcsolódó melléknevek bevésése: <i>kíváncsi, mérges, rémült, szomorú, vidám</i> ■ hajszín, testalkat, kor meghatározása melléknevekkel: <i>alacsony, barna kisfiú, idős, kövér nagymama, magas, fekete hajú apa, öreg, ősz nagypapa, szőke, vékony nagylány, vörös hajú, fiatal anya</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ■ dobókocka ■ a tanteremben lévő berendezési tárgyak, iskolai felszerelések ■ egy ív fehér csomagolópapír ■ egy kisméretű tükör tanulónként ■ A4 képkártyák: <i>az ember fő testrészei, az emberi fej</i> ■ A4 képkártya a családról (lásd I 2. évf. 4. modul)
2.	<ul style="list-style-type: none"> ■ lexikális kompetencia: szókincsbővítés, tanult lexika gyakorlása ■ helyesírási kompetencia: főnevek, melléknevek írása diktálás után ■ beszédértés képessége: állandósult szókapcsolatok megértése ■ a hallott információ alkalmazásának képessége 	<ul style="list-style-type: none"> ■ az érzékelés és érzékszervek tudatosítása ■ belső szervek és funkciójuk megtanulása ■ az érzékeléshez köthető melléknevek bevésése 	<ul style="list-style-type: none"> ■ érzékszervek tudatosítása ■ érzékelhető tulajdonságok kifejezése melléknevekkel ■ belső szervek és funkciójuk tudatosítása ■ fájdalom, panaszok megtanulása ■ az emberi testhez köthető állandósult szókapcsolatok megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> ■ a tanár által otthonról hozott tárgyak: egy citrom, egy tábla csokoládé, fejkendő, egy fej hagyma, egy üveg parfüm, egy csomag ropi ■ az iskolában megtalálható tárgyak: <i>ceruza, cipőtalp, csempe, gyurma, pad, radiátor</i> ■ A4 képkártya: <i>az emberi test belülről</i> ■ 2.4. hanganyag ■ szókérdőív a belső szervekről és funkciójukról ■ feladatlapok: 2.3. feladatlap

ÓRA SZÁMA	A FEJLESZTÉS FÓKUSZA	FŐBB TEVÉKENYSÉGEK	NYELVI TARTALOM	SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK
3.	<ul style="list-style-type: none"> ■ lexikális kompetencia: szókincsbővítés, beszédértés, kommunikációs képesség ■ grammatikai kompetencia: birtokos szerkezetek ■ pragmatikai kompetencia: betegségekkel kapcsolatos élethelyzetekben szükséges nyelvi elemek helyes használata ■ általános kompetencia: a világról és az emberi test működéséről szóló ismeretek 	<ul style="list-style-type: none"> ■ a fájdalom kifejezésének és a testrészek nevének gyakorlása ■ ismerkedés a betegségi tünetek és a betegségek magyar nyelvi kifejezésével ■ az orvosi vizsgálat során, az orvosi rendelőben szükséges szókincs elsajátítása ■ új grammatikai elem megtanulása 	<ul style="list-style-type: none"> ■ a fájó testrészek, a fájdalom megnevezése: <i>fáj a ...</i> ■ szókincsbővítés: a betegségekkel kapcsolatos szókincs (betegségek, tünetek neve, az orvosi rendelőhöz és a gyógyszertárhoz köthető lexika) ■ birtokviszony: <i>kinek van...?</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ■ játékmaci, fejkendő, nagyméretű ragtapaszok, mágnes ■ Orvosi rendelő-poszter ■ képkártyák: <i>beszélő orvos, Zsolti</i> ■ szókérdőlapok: <i>allergiás, asszisztens, beteg, beveszi a gyógyszert, doktor bácsi, elmegy a gyógyszerárba, elmegy orvoshoz, hány, házi orvos, hőemelkedése van, kanalas orvosság, köhög, lázas, megvizsgálja a beteget, megy a hasa, náthás, orrot fúj, orvos, receptet ír/nyomtat, rendelő, rossz a közérzete, rosszul van, sápadt, szédiül, tablettát, tüszőg, viszket a karja</i> ■ feladatlapok: 3.2.B feladatlap, 3.3. feladatlap, 3.6. feladatlap, 3.7. feladatlap
4.	<ul style="list-style-type: none"> ■ lexikális kompetencia: szókincsbővítés, a tanult ismeretek rögzítése és alkalmazása, mondat- és szövegalkotói képesség fejlesztése ■ pragmatikai kompetencia: a tanult nyelvi elemek helyes használatának képessége, az interakció megszervezése ■ általános kompetencia: a baleseti helyzetben megvalósuló forgatókönyvek megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> ■ a leggyakoribb gyermekbetegségek nevének megismerése ■ a kórházzal és az ott történő eseményekkel kapcsolatos szókincs megismerése és elsajátítása ■ gyakorlás egyéni munkában 	<ul style="list-style-type: none"> ■ szókincsbővítés: gyermekbalesetek, kórház, kórházi vizsgálatok szókincse 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Kórház-poszter ■ képkártyák: <i>anya, beszélő orvos, A kislány megégette magát., A kislány megvágta az ujját., A kislánynak eltört a lába., A kislánynak eltört a keze., A kislánynak eltört az ujját., A kislánynak kibicsaklott a bokája., A kislány sántít.</i> ■ feladatlapok: 4.5.A feladatlap, 4.5.B feladatlap ■ 4.4.B hanganyag

ÓRA SZÁMA	A FEJLESZTÉS FÓKUSZA	FŐBB TEVÉKENYSÉGEK	NYELVI TARTALOM	SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK
5	<ul style="list-style-type: none"> ■ lexikális kompetencia: a tanult szókincs alkalmazásának képessége, globális szövegértés, globális olvasás, spontán nyelvhasználat képessége, mondataalkotói képesség ■ grammatikai kompetencia: a tanult grammatikai szerkezetek (birtokos szerkezetek) gyakorlása ■ általános kompetencia: a világról szóló ismeret elmélyítése (vészhelyzeti forgatókönyvek) 	<ul style="list-style-type: none"> ■ mondat- és szövegalkotói házi feladatok ellenőrzése ■ szövegfeldolgozás a betegség témához kapcsolódóan ■ életszerű helyzetek (baleset, betegség, kórház) gyakorlása, nyelvi megformálása játékosan, szituációs feladatokban, pár- és csoportmunkában 	<ul style="list-style-type: none"> ■ egy betegséggel kapcsolatos szöveg megismerése, szövegértés gyakorlása ■ a tanult lexikális és grammatikai elemek használata szituációkban 	<ul style="list-style-type: none"> ■ orvosi táska minden csoportnak ■ elsősegély dobozból származó felszerelés (sebtapasz, kötözőpólya, olló, sín, pólya, kendő stb.) ■ fehér és más színű köpenyek (pólók) ■ kis dobozban cédulák betegségek, balesetek nevével: <i>megvágta az ujjad, eltört a kezed, eltört a lábad, kibicsaklott a bokád, bárányhimlős vagy, mandulagyulladásod van, allergiás vagy, rövidlátó vagy, torokgyulladásod van</i> (szükség esetén tovább bővíthető – a tanár készíti el!) ■ feladatlapok: 5.2. feladatlap ■ 5.2. hanganyag

A FELDOLGOZÁS MENETE

1. ÓRA: ILYEN VAGYOK

Az óra célja:

- a *hol?* kérdésre válaszoló névutós és toldalékos helymeghatározás ismétlése
- egyes számú birtokos névmások használatának gyakorlása
- az emberi test megismerése, látható testrészek nevének megtanulása

Szükséges eszközök, segédanyagok:

- dobókocka
- a tanteremben lévő berendezési tárgyak, iskolai felszerelések
- egy ív fehér csomagolópapír
- kisméretű tükör minden tanulónak (a tanulók otthonról hozzák)
- A4 képkártyák: *az ember fő testrészei, az emberi fej, a család* (lásd: 1. 2.évf. 4. modul)

1. FELADAT

Hol van?

– **grammatikai formák gyakorlása: a hol? kérdésre válaszoló névutós és toldalékos helymeghatározás**

IDŐ

5 perc

KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK

beszédértés, szókincs-aktivizálási képesség, kommunikációs képesség, mondatalkotói képesség fejlesztése

TANULÁSSZERVEZÉS, MUNKAFORMÁK

szemléltetés, frontális

ESZKÖZÖK

a tanteremben megtalálható berendezési tárgyak, iskolai felszerelések, dobókocka

TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár a kezében lévő dobókockát különböző helyekre teszi a tanteremben: ceruza mellé, szék alá, tábla fölé, radír mögé, könyv elé. Stb. A tanulókhoz fordulva kérdezi: **Hol van a dobókocka?** A tanár addig kérdez, amíg minden tanuló jó választ nem ad.

TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1. **A ceruza mellett van. A szék alatt van.** Stb. A tanulók mindig az új helynek megfelelően válaszolnak. Hibás válasz esetén javítják egymást.

2. A tanár újabb helyekre teszi a dobókockát: szekrénybe, polcra, fiókba, füzetre, asztalra, tolltartóba stb. **Most hol van a dobókocka?** A tanár úgy pakolgatja a dobókockát, hogy a tanulóknak valamennyi toldalékos formát használniuk kelljen válaszadás-kor.

2. A tanulók a főnevek toldalékolásával válaszolnak: **A szekrényben van. Most a polcon van.** Stb.

2. FELADAT

Kié ez a ...?

– egyes számú birtokos névmások használatának felidézése, gyakorlása, új grammatikai forma elsajátítása: a birtokos személyjelek tudatosítása

IDŐ

10 perc

**KIEMELT KÉSZSÉGEK,
KÉPESSÉGEK**

beszédértés, figyelem, kérdésfeltevés, szókinccs-aktivizálási képesség, kommunikációs képesség fejlesztése

**TANULÁSSZERVEZÉS,
MUNKAFORMÁK**

szemléltetés, bemutatás, frontális

ESZKÖZÖK

a tanulóknál és tanárnál lévő iskolai felszerelések

TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár felmutatja a saját tollát és megkérdezi: **Kié ez a toll?** Saját kérdésére választ is ad: **Ez a toll az enyém. Az enyém.**

A továbbiakban a tanulóknál lévő tárgyak közül válogat, a tanulóktól kérdez. **Kié ez a füzet?**

A tied ez a táská? Stb.

A további kérdéseket úgy teszi fel, hogy a tanulóknak használniuk kelljen a tagadás formáit is (a tanár nem a tárgy tulajdonosát kérdezi):

Kié ez az ecset? A tied? A tied ez a körző? Stb.

2. A tanár a saját könyvét mutatja: **Ez az én könyvem. Kié ez a könyv? Az én könyvem** – tudatosítja a tanár a birtokos személyjelet. Odamegy az egyik tanulóhoz, felemeli a könyvét: **Ez a te könyved. Kié ez a könyv? A te könyved.** Majd padtársának könyvét felemelve mondja: **Ez az ő könyve. Kié ez a könyv? Az ő könyve.**

A birtokos személyjelek alkalmazását még néhány esetben bemutatja a tanár: pl. **Ez az én ceruzám. Ez a te ceruzád. Ez az ő ceruzája. Ez az én ecsetem. Ez a te ecseted. Ez az ő ecsete.**

TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1.

Az enyém.

Igen, az enyém. Stb.

Nem, hanem az övé. Nem az enyém, hanem az övé. Stb.

2. A tanulók mindig megismétlik a tanár állításait.

Ezek után a tanulók veszik át a tanár szerepét. A padok között járkálva, a tanult formákat használva mutatják be a tárgyakat.

3. A tanár a tanulók felszerelése közül újabbat emel fel. **Kié ez a füzetborító? Nórié a füzetborító. Kié?**

A többi tanuló tárgyaival is hasonló módon jár el.

3. A tanulók megismélik a hallott formát: Nórié.

A tanulók minden esetben a tanult formát használják.

3. FELADAT	Testrészek – szókincsfejlesztés: a fő testrészek megnevezése
IDŐ	5 perc
KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK	beszédértés, figyelem, hallott információ alkalmazásának képessége, verbális emlékezet fejlesztése
TANULÁSSZERVEZÉS, MUNKAFORMÁK	szemléltetés, frontális
ESZKÖZÖK	képkártya az emberi testről (fő testrészek): <i>fej, kéz, láb, nyak, törzs, végtagok, egy ív fehér csomagolópapír</i>

TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár a táblára rögzíti a képkártyát, megnevezi a testrészeket: **Itt van egy emberi test. Ez a fej, ez a nyak, ez a törzs, ezek a végtagok. Végtagok a kezek és a lábak.** A tanár megisméltli a mondatokat lassan, jól artikulálva a szavakat, majd megkéri a tanulókat: **Mondjátok velem a testrészek nevét! Álljatok fel és mutassátok magatokon a testrészeket!**

2. A tanár leteríti a padlóra a csomagolópapírt. **Játsszunk egyet, amit a Szivárvány osztály tanulói is szívesen játszanak!** A tanár kiválaszt egy tanulót (ismert kiszámoló segítségével, pl.

Ecc, pecc, kimehetsz!

Holnap után bejöhetsz!

Cérnára, cinegére,

ugorj cica az egérre,

huss!), aki ráfekszik. Rajzoljuk körbe Gergőt! A leghamarabb jelentkező tanulót választja.

Nevezd meg, írd a papírra a testrészek nevét!

TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1.

A tanulók saját testrészeikre mutatva mondják: **Fej, nyak, törzs, végtagok, kéz és láb.** Először közösen, majd egyenként ismétlik.

2. A tanulók a tanárral együtt mondják a mondókat.

A tanuló körberajzolja társát.

Aki jól nevezte meg a testrészt, ráírhatja a papírra. A hibázó tanulók segítséggel megnevezik a rajzon látható testrészeket.

4. FELADAT

Mi van a fejünkön?

– szókincsbővítés: az emberi fej részeinek megtanulása, az érzelmeket kifejező melléknevek tudatosítása

IDŐ

10 perc

KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK

beszédértés, figyelem, mozgásutánzás, helyes ejtés fejlesztése

TANULÁSSZERVEZÉS, MUNKAFORMÁK

szemléltetés, bemutatás, frontális és egyéni

ESZKÖZÖK

képkártya az emberi testről (a fej részei): *arc, fog, fül, haj, homlok, nyak, nyelv, orr, száj, szem, szemgolyó, szemhéj, szemöldök, szempilla, szepplő*, 1-1 kisméretű tükör minden tanulónak

TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár a képkártya segítségével megnevezi a fej részeit. **Ez a haj. Ez az orr.** Stb. A *nyelv* és a *fog* megtanításakor saját nyelvét és fogát mutatja meg a tanulóknak.

A tanár ellenőrzi a megértést: **Mutasd meg, hol van a szád! Mutasd meg, hol van a fogad!** Stb.

2. A tanár mimika segítségével bemutatja a következő érzelmeket, hangulatokat: *kíváncsi, mérges, rémült, szomorú, vidám. Vidám vagyok. Milyen vagyok? Vidám. Utánozd az arcom, nézd meg magad a tükörben! Milyen vagy?* A tanár ellenőrzi a tanulók mimikáját, segít, ha szükséges.

TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1. A tanulók a hallott megnevezéseket pontosan megismélik.

A megkérdezett tanuló rámutat a testrészeire és megnevezi: **Itt van a szám. Itt van a fogam.** Stb.

2. A tanulók megismélik a tanár állításait, utánozzák mimikáját. A tükör segítségével ellenőrzik, hogy jól utánozták-e a tanár arcjátékát.

A tanulók válaszolnak: **Vidám.**

5. FELADAT

A törzs és a végtagok részei

– szókincsbővítés: az emberi testről tanultak kiegészítése

IDŐ

10 perc

KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK

beszédértés, figyelem képessége, a hallott információ alkalmazásának képessége, helyes ejtés fejlesztése

TANULÁSSZERVEZÉS, MUNKAFORMÁK

szemléltetés, bemutatás frontális

ESZKÖZÖK

képkártya az emberi testről (az ember fő testrészei): *oldal (bal és jobb), boka, bőr, comb, csípő, csukló, derék, térd, gyűrűsujj, has, hát, hüvelykujj, jobb oldal, kar, kézfej, kisujj könyök, köröm, középső ujj, lábfej, lábszár, lábujjak, mellkas, mutatóujj, sarok, talp, tenyér, ujjak, váll*

TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár a képkártyán mutatja meg a törzs és a végtagok részeit. Először a törzs részeit nevezi meg, és ismételteti a tanulókkal. **Mi ez? Ez a mellkas. Mi ez? Ez a has. Mi ez?** Stb.

A tanár minden testrész elnevezését így tanítja meg.

2. **Álljatok fel!** A tanár a testrészek nevének bevezését játékosan ellenőrzi. **Emeld fel a bal kezed! Fogd meg a jobb füled! Bal kézzel fogd meg a jobb bokádat! Jobb kézzel fogd meg a bal füled!** Stb.

TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1. A tanulók megnevezik, és saját testükön meg is mutatják az említett testrészt. **Ez a mellkas. Ez a has.** Stb.

2. A tanulók igyekeznek a tanári utasításnak megfelelően végezni a feladatot. A hibás mozdulatokat javítják.

A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI

A DIFFERENCIÁLÁS SZEMPONTJA

ha a tanulók jó képességűek, gyorsan megtanulják a testrészek nevét, a Zalogosdi nevű játékkal lehet ellenőrizni a bevezést

ESZKÖZÖK

a tanulóknál lévő tárgyak

LEÍRÁS

Az a tanuló, aki hibásan hajtja végre a tanári utasítást, zálogot ad. Kb. tíz zálogtárgy összegyűjtése után a tanulók kiválthatják tárgyait bizonyos cselekvések elvégzésével. A tanár letakarja a zálogtárgyakat és megkérdezi az osztályt: **Mit érdemel az a bűnös, akinek a zálogát a kezemben tartom?** A tanulók különböző feladatokat javasolnak. Pl. **Mondjon el anyanyelvén/magyarul egy verset! Énekeljen anyanyelvén/magyarul egy dalt!** Stb. Aki elvégzi a feladatot, visszakapja a tárgyát.

6. FELADAT

Milyen vagy?

– a tanult testrészekhez kapcsolódó melléknevek megtanulása: **hajszín, testalkat, kor meghatározása; a családról tanultak felélevenítése**

IDŐ

5 perc

KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK

beszédértés, szókinccs-aktivizálási képesség, kommunikációs képesség, mondatalkotói képesség, helyes ejtés fejlesztése

TANULÁSSZERVEZÉS, MUNKAFORMÁK

szemléltetés, bemutatás, frontális

ESZKÖZÖK

képkártya a családról: *alacsony, barna kislány, idős, kövér nagymama, magas, fekete hajú apa, öreg, ősz nagypapa, szőke vékony nagylány, vörös hajú, fiatal anya*

TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár a táblára helyezi a Zsolti családjának a képét, megnevezteti a képen látható személyeket. **Kik vannak a képen?**

Milyen színű Zsolti haja?

Milyen színű a kislány haja? A kislány haja szőke. Milyen?

Milyen színű apa haja?

Milyen színű anya haja? Anya haja vörös. Milyen?

A többi melléknevet (*alacsony, fiatal, idős, kövér, magas, öreg, vékony*) is ilyen módon tanítja meg a tanár.

TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1. **Egy család. Kisfiú és kislány, apa és anya, nagymama és nagypapa.**

A tanult színeket a tanulók önállóan nevezik meg, az ismeretlen kifejezéseket a tanár után megisméltik.

Barna.

Szőke.

Apa haja fekete.

Anya haja vörös.

A tanulók minden ismeretlen melléknevet a tanár után mondanak.

7. FELADAT

Milyen az anyukád?

– **házi feladat: anya bemutatása írásban a tanult melléknevekkel**

IDŐ

5 perc

**KIEMELT KÉSZSÉGEK,
KÉPESSÉGEK**

beszédértés, szókinccs-aktivizálási képesség, mondatalkotói képesség fejlesztése

**TANULÁSSZERVEZÉS,
MUNKAFORMÁK**

magyarázat, egyéni munka

ESZKÖZÖK

–

TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár ismerteti a feladatot: **Írd le, hogy milyen a te anyukád! Használd az órán tanult szavakat!**

TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1. A tanulók lejegyzik a feladatot, otthon önállóan készítik.

2. ÓRA: BELSŐ SZERVEINK

Az óra célja:

- a testrészekről tanult lexikai elemek gyakorlása
- szókincsbővítés a természetismeret tantárgyhoz: belső szervek megtanulása
- alapszókincs kiegészítése tulajdonságokat kifejező melléknevekkel

Szükséges eszközök, segédanyagok:

- egy citrom, egy tábla csokoládé, fejkendő, egy fej hagyma, egy üveg parfüm, egy csomag ropi (a tanár otthonról hozza)
- az iskolában megtalálható tárgyak: ceruza, cipőtalp, csempe, gyurma, pad, radiátor
- szókérták: *agy, belek, bordák, csont, ér, gerinc, gondolkodás, gyomor, kiválasztás, légzés, máj, mandula, méregtelenítés, nyelés, oxigénellátás, szív, támasz, táplálék-feldolgozás, táplálék szállítás, torok, tüdő, váz, védekezés, védelem, vér, vérellátás, vér szállítás, vese*
- A4 képkártya: *az emberi test belülről*
- 2.4. hanganyag
- 2.3. feladatlap

1. FELADAT

Kire gondoltam?

– barkochba: osztálytárs kitalálása jellemző tulajdonságok alapján, kérdésfeltevés gyakorlása

IDŐ

5 perc

KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK

beszédértés, figyelem, a hallott információ alkalmazásának képessége, kérdésfeltevés, helyes ejtés fejlesztése

TANULÁSSZERVEZÉS, MUNKAFORMÁK

bemutató, frontális

ESZKÖZÖK

–

TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár kiválaszt egy tanulót, akire gondol. **Gondoltam a Szivárvány osztályból valakire. Kérdezzetek, ki lehet az? Most közületek gondolok valakire. Kérdezzetek!** Találjátok ki, hogy ki lehet! A tanár igen, nem válaszokat ad a kérdésekre.

TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1. A tanulók kérdések segítségével próbálják kitalálni a gondolt személyt. **Fiú? Magas? Sovány? Szőke? Kék szemű?** Stb. Ha elegendő információt gyűjtöttek össze, megmondják a gondolt személy nevét. Aki jól válaszolt, az gondolhat a következő személyre.

2. FELADAT **Milyen az anyukád?**

– **házi feladat ellenőrzése: anya bemutatása írásban a tanult melléknevekkel**

IDŐ 3 perc**KIEMELT KÉSZSÉGEK,
KÉPESSÉGEK**

olvasási készség, szókincs aktivizálásának képessége, mondatalkotói képesség, helyes ejtés fejlesztése

**TANULÁSSZERVEZÉS,
MUNKAFORMÁK**

bemutatás, egyéni

ESZKÖZÖK

–

TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár a házi feladat felolvasására kéri a tanulókat. **Milyen az anyukád? Olvasd fel, amit írtál!** A tanulók mondatait folyamatosan javítja, az ügyes tanulókat jutalmazza.

Várható megoldás: *Az én anyukám fiatal, 35 éves. Magas és vékony. A haja vörös, a szeme barna színű. Mindig vidám.*

TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1. A tanulók egyenként bemutatják édesanyjukat, az eddig tanult kifejezéseket használva.

3. FELADAT **Mi hiányzik?**

– **a testrészekkel kapcsolatos lexika bevésésének ellenőrzése**

IDŐ 8 perc**KIEMELT KÉSZSÉGEK,
KÉPESSÉGEK**

beszédértés, figyelem képessége, a hallott információ alkalmazásának képessége, kérdésfeltevés képessége, helyes ejtés fejlesztése

**TANULÁSSZERVEZÉS,
MUNKAFORMÁK**

magyarázat, szemléltetés, egyéni

ESZKÖZÖK

2.3. feladatlap

TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár kiosztja a 2.3. feladatlapot, ismerteti a feladatokat (a képen Zsolti látható):

a) feladat: Írd a vonalra a testrészek nevét!

b) feladat: Készíts a körből emberi fejet!

A tanár a padok között járva segít, ha szükséges. A hibátlan megoldásokat a kirakó egy darabjával jutalmazza.

TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1. A tanulók elolvassák a 2.3. feladatlapot, és önállóan kitöltik. Ellenőrzés a tanárral együtt, szóban történik.

4. FELADAT

Mit érzel?

– szókincsbővítés: érzékszervek megtanulása, az érzékeléshez kapcsolódó új kifejezések bevésése

IDŐ

10 perc

KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK

beszédértés, figyelem képessége, a hallott információ alkalmazásának képessége, helyesírási készség, mondatalkotói képesség, helyes ejtés fejlesztése

TANULÁSSZERVEZÉS, MUNKAFORMÁK

szemléltetés, bemutatás, frontális

ESZKÖZÖK

2.4. hanganyag, egy citrom, egy tábla csokoládé, egy fej hagyma, egy üveg parfüm, egy csomag ropi, az iskolában megtalálható tárgyak: ceruza, cipőtalp, csempe, gyurma, pad, radiátor,

TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár a tanulói megtapasztalások segítségével tanítja meg az érzékszervek funkcióját. Először parfümöt és hagymát szagoltat a tanulókkal. **A parfüm kellemes illatú. Milyen?**

A hagyma kellemetlen illatú. A hagyma büdös. Milyen?

Melyik testrészed segített?

Az orr a szaglás érzékszerve. **Ismételjétek meg!** A tanár a táblára írja a mondatot: **Az orr a szaglás érzékszerve.**

Most pedig figyeljétek a hangokra! Először madárcsicsergést hallunk. A madarak hangja kellemes. Milyen? Most hallgassátok meg a mentőautó szirénáját! A sziréna hangja kellemetlen. Milyen?

Melyik testrészed segített? A tanár a táblára írja: *A fül a hallás érzékszerve.*

A tanár csokoládét, ropit, citromlevet és citromhéjat kóstoltat a tanulókkal. Az előbbi párbeszédhez hasonlóan tanítja meg az édes, sós, savanyú, keserű ízeket. A tanár a táblára írja: *A nyelv az ízlelés érzékszerve.*

A tanár az ablakon kinézve az épületekről kérdez.

Mik azok? Milyenek?

A tanár kiegészíti a tanulók mondatait: **A fehér ház közel van. A sárga ház messze van. Hol van a fehér ház? Hol van a sárga ház?**

A táblára kerül: *A szem a látás érzékszerve.*

TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1.

Kellemes illatú.

Kellemetlen illatú, büdös.

Az orrom.

Az orr a szaglás érzékszerve.

Kellemes.

Kellemetlen.

A fülem.

A tanulók folyamatosan ismétlik a tanártól hallott kifejezéseket, mondatokat.

Minden mondatot lemásolnak a tábláról a mappalapra.

A tanulók ismereteiknek megfelelően válaszolnak.

Házak. Az egyik ház nagy és fehér. A másik ház kicsi és sárga.

A tanár megérinteti a tanulókkal a gyurmát, padot, cipőtalpat, csempét, radiátort, és a ceruza hegyét. Így tanítja meg a tapintással érzékelhető tulajdonságokat: *a gyurma puha, a pad kemény és sima, a cipőtalp érdes, a csempe hideg, a radiátor meleg, a ceruza hegye szúrós*. A tanár a táblára írja: *A bőr a tapintás érzékszerve*.

A fehér ház közel van. A sárga ház messze van.

A tanulók megtapasztalják a tárgyak érzékelhető tulajdonságait, elismélik a tanár után az új szavakat, majd a szótárfüzetükbe írják a mellékneveket.

5. FELADAT

Ami nem látható

– **lexikai elemek bővítése: belső szervek nevének megtanulása, az ember életében betöltött szerepük megismerése**

IDŐ

10 perc

KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK

beszédértés, figyelem, a hallott információ alkalmazásának képessége, szókinccs-aktivizálási képesség, helyesírási készség, helyes ejtés, verbális emlékezet fejlesztése

TANULÁSSZERVEZÉS, MUNKAFORMÁK

magyarázat, szemléltetés, frontális

ESZKÖZÖK

képkártyák: *agy, belek, bordák, csont, ér, gerinc, gyomor, máj, mandula, szív, torok, tüdő, vér, vese*; szókétyák: *gondolkodás, nyelés, védekezés, vérrellátás, légzés, méregtelenítés, kiválasztás, táplálék-feldolgozás, támasz, védelem, váz, oxigénellátás, vrszállítás, táplálék-szállítás*

TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár a képkártya segítségével tanítja meg a belső szerveket, mindig rámutat a megfelelő szervre. **Ez az agy. Mi ez?**

Hol van az agy?

Mit csinál az agy? Az agy a gondolkodás szerve. Minek a szerve?

A tanár minden belső szervet hasonlóan ismertet: *megmondja a szerv nevét, funkcióját: a torok a nyelés szerve, a mandula a test védekező szerve, a szív a vérrellátás szerve, a tüdő a légzés szerve, a máj a méregtelenítés szerve, a vese a kiválasztás szerve, a gyomor a táplálék feldolgozásának szerve, a gerinc a test támasza, a borda a belső szervek védelme, csontok a test váza, a vér az oxigént szállítja, az ér szállítja a vért, a belek a táplálékot szállítják*.

2. A tanár tetszőleges elrendezésben a táblára teszi a szókétyákat. **Párosítsd a belső szerveket a feladatukkal!** Ha a tanulók nem értik meg a feladatot, az első párt közösen keresik meg. Minden tanulónak adjunk lehetőséget a párosításra.

TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1. A tanulók minden belső szerv nevét megismélik.

Agy.

A fejben van. A tanulók a belső szervek helyét is meghatározzák.

A gondolkodás szerve.

A tanulók minden belső szerv helyét a fő testrészekhez kapcsolják.

2. A tanulók párosítják a fogalmakat. Az összetartozó szókétyákat egymás mellé teszik a táblán: *agy–gondolkodás* stb. A feladat végén lemásolják a mappalapra a szópárokat.

6. FELADAT**Mi fáj?**– a fájdalom kifejezése, a panaszkodás megtanulása **fáj a ...** formával; a fájdalom árnyalása **nagyon fáj, kicsit fáj, alig fáj** kifejezések használatával**IDŐ**

4 perc

**KIEMELT KÉSZSÉGEK,
KÉPESSÉGEK**

beszédkéntés, a hallott információ alkalmazásának képessége, helyes ejtés fejlesztése

**TANULÁSSZERVEZÉS,
MUNKAFORMÁK**

szemléltetés, bemutatás, frontális

ESZKÖZÖK

fejkendő

TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár beköti a fejét, megkérdezi magától: **Mi fáj? A fejem fáj.** A feje után a torkát köti be. **Mi fáj? A torkom fáj.** Még egy-két testrész esetében így jár el, majd a tanulók testrészeit köti be. **Mi fáj?**

2. A tanár a gyomrához szorítja a kezét. **Fáj a gyomrom.** A következő esetben a szívéhez nyúl. **Fáj a szívem.** Stb.

3. A tanár erőteljesen sántítva elindul. **Nagyon fáj a lábam!** A hangsúlyával is érezteti a nagy fájdalmat. **Mennyire fáj? Nagyon fáj. Mennyire?**

A tanár kevésbé sántítva folytatja. **Fáj a lábam. Kicsit fáj a lábam. Mennyire?** A tanár a végén már alig sántít. **Már alig fáj a lábam. Mennyire fáj?**

A tanulókhöz odamegy, fájdalmaik felől érdeklődik. **Mi fáj? Mennyire fáj?**

TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1.

A csuklóm –válaszol a bekötött csuklójú tanuló.**A bokám fáj.****A térdem fáj.** Stb.

2. A tanulók minden esetben megisméttlik a tanár mondatait és mozdulatait.

3.

Nagyon fáj – ismétlik a tanulók.**Kicsit fáj.****Alig fáj.****Fáj a lábam. Alig fáj a lábam.** Stb.**7. FELADAT****Mit jelent?**

– a testrészekhez tartozó állandósult szókapcsolatok megismerése, jelentésük megértése

IDŐ

5 perc

**KIEMELT KÉSZSÉGEK,
KÉPESSÉGEK**

beszédértés, figyelem, helyesírás készsége, helyes ejtés fejlesztése

**TANULÁSSZERVEZÉS,
MUNKAFORMÁK**

bemutató, magyarázó, frontális

ESZKÖZÖK

–

TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár összetett szavakat és állandósult szókapcsolatokat diktál a tanulóknak: *nagyuszájú, süket fülekre talál, botfülű, két ballábas, két balkezes, jószívű, csont és bőr, málészájú, sasszemű, rosszmájú*. Az elkészült munkákat kijavítja, a hibátlan megoldásokat kirakódarabban jutalmazza.

2. A tanár egyenként megmagyarázza a szavak, szókapcsolatok jelentését. A szómagyarázat után példát kereset a tanulókkal az osztálytársak közül. Negatív példákat ne keressünk, mert fölöslegesen ellentéteket szíthat a tanulók között. **Ki jószívű itt? Ki sasszemű az osztályban?**

TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1. A tanulók a diktált szavakat, szókapcsolatokat a mappalapra írják.

2. A tanulók az osztálytársak közül kiválasztják a szókapcsolatnak leginkább megfelelő társukat. Pl. **Enikő jószívű. Nati sasszemű**. Stb.

3. ÓRA: MI FÁJ? GYERE, MESÉLJ!

Az óra célja:

- a testrészekre és a fájdalom kifejezésére vonatkozó szókincs ismeretének gyakorlása, rögzítése
- szókincsépítés: a különböző egészségi állapotok, tünetek és betegségek kifejezésére szolgáló nyelvi panelek megismertetése
- az előző órákon elsajátított grammatikai ismeret gyakorlása: egyes számú birtokos szerkezetek, *kinek van ...?*

Szükséges eszközök, segédanyagok:

- játékmaci, fejkendő, nagyméretű ragtapaszok, mágnes
- vonalas lapok a mappához
- Orvosi rendelő-poszter
- képkártyák: *beszélő orvos, Zsolti*
- szóképek: *allergiás, asszisztens, beteg, beveszi a gyógyszert, doktor úr, elmegy a gyógyszertárba, elmegy orvoshoz, hány, háziorvos, hőemelkedése van, kanalas orvosság, köhög, lázas, megvizsgálja a beteget, megy a hasa, náthás, orrot fúj, orvos, receptet ír/nyomat, rendelő, rossz a közérzete, rosszul van, sápadt, szédül, tableta, tüszög, viszket a karja*
- 3.2.B feladatlap, 3.3. feladatlap, 3.6. feladatlap, 3.7. feladatlap

1. FELADAT

Mi fáj?

– grammatikai és lexikai elemek ismételése, a fáj a ... kifejezés gyakorlása

IDŐ

3 perc

KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK

szókincs aktivizálási, kérdésfeltevési, válaszadási képesség fejlesztése

TANULÁSSZERVEZÉS, MUNKAFORMÁK

teljes csoportos, láncba szerveződő

ESZKÖZÖK

játékmaci, fejkendő

TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár bevisz egy nagyméretű plüssállatot (pl. macit) az órára. A macinak be van kötve a torka. A tanár a tanulókhöz fordul: **Mi történt a macival?**
A tanár leveszi a kendőt, és most a maci fejét köti át: **És most?**
A tanár hasonló módon ellenőrzi a testrészek nevének ismeretét, és gyakoroltatja a *fáj a ...* kifejezést.
Végül átadja a kérdést a tanulóknak.

TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1.
A tanulók válaszolnak:
Fáj a torka.
Fáj a feje.
A tanulók megnevezik a fájó testrészeket.

Egy helyesen válaszoló tanuló átveszi a tanár szerepét. A kendővel jelzi egy tetszőleges helyen, mije fáj a macinak, majd a tanártól látott módon kérdezi a csoportot. Kiválaszt egy jelentkezőt, majd a helyesen válaszolónak adja a macit és a kendőt: most rajta a kérdés sora.

2.A FELADAT

Mi történt veled?

– **gyakorlás párbeszéd formában**

IDŐ

3 perc

KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK

képességfejlesztés a párbeszéd megszervezésében, szókinccs aktivizálási, kérdésfeltevési és válaszadási képesség fejlesztése

TANULÁSSZERVEZÉS, MUNKAFORMÁK

szemléltetés, pármunka

ESZKÖZÖK

játékmaci, nagyméretű ragtapaszok, legalább annyi, ahány tanuló van a csoportban (a tanárnak és a plüssállatnak is kell)

TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár először felszólítja a tanulókat, hogy alkossanak párokat, majd felmutatja a saját párját, egy játékmacit, maga felé fordítva. A maci fején és a tanár karján ragtapasz van. A tanár szemlélteti a párbeszédet: **Szia, Maci! Mi történt veled?**, majd a maci nevében válaszol: **Fáj a fejem. És veled mi történt?**, majd megint tanárként válaszol: **Fáj a karom.**

2. Ezután kiosztja a ragtapaszokat a tanulóknak. **Most játsszatok ti is!** A tanár figyeli a párok munkáját. Ha a tanulók kevés testrész nevét választják, javaslatokat tesz más szavak (*láb, fül, has, gyomor, ujj, fog, nyak, hát, szív*) használatára is (pl. a saját ragtapaszát elhelyezi a maci javasolt testrészén, és a példa követésére buzdítja a tanulókat is.)

TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1. A tanulók párokat alkotnak, majd követik a szemléltetést.

2. A tanulók a kapott ragtapaszokat egy tetszés szerinti helyen elhelyezik a testükön, majd eljátsszák a párbeszédet a tanártól látott módon.

Fontos, hogy a tanulók különféle testrészek nevét gyakorolják!

2.B FELADAT

Mit mond, mi fáj?

– **gyakorlás ábra- és képolvasásban jártas, jobb íráskészséggel rendelkező, nagyobb létszámú csoportban**

IDŐ

3 perc

**KIEMELT KÉSZSÉGEK,
KÉPESSÉGEK**

szókincs és grammatikai ismeret aktivizálása, íráskészség fejlesztése

**TANULÁSSZERVEZÉS,
MUNKAFORMÁK**

egyéni, majd teljes csoportos

ESZKÖZÖK

3.2.B feladatlap

TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár kiosztja a 3.2.B feladatlapot, majd felszólítja a tanulókat az egyéni munkavégzésre.
2. Amikor a csoport elkészült, a tanár önként jelentkezőket kér meg a megoldás felolvasására.

TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1. A tanulók a korábbi órákon elsajátított lexikai anyag és grammatikai elemek segítségével megoldják a 3.2.B feladatlapot.
2. A tanulók sorban felolvassák a megoldásokat. Ha a csoport jártas a beszédértésben, a tanulók nem sorban haladnak, hanem csak a választ olvassák fel, a többi tanulóknak ki kell találni, hogy a 3.2.B feladatlapra szereplő személyek közül melyiknek a megszólalását hallották.

3. FELADAT**Hogy vagy? I.**

– szókincsepítés, mondatszerkezetek gyakorlása

IDŐ

8 perc

**KIEMELT KÉSZSÉGEK,
KÉPESSÉGEK**

figyelem, íráskészség, spontán nyelvhasználat, kérdésfeltevési és válaszadási, ábraolvasási képesség fejlesztése

**TANULÁSSZERVEZÉS,
MUNKAFORMÁK**

teljes csoportos

ESZKÖZÖK

játékmaci, *szókártyák: allergiás, beteg, hány, hőemelkedése van, köhög, lázas, megy a hasa, náthás, rosszul van, sápadt, szédül, tüsszög, viszket a karja*, 3.3. feladatlap

TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár sorban megkérdez néhány tanulót, hogy vannak. Azt is kéri, hogy kérdezzenek vissza.
Hogy vagy?
Köszönöm, én is jól. Néhány rövid kérdésváltás után a tanár némajátékkal mutatja, hogy szédül. A tanulók kérdésére ezt válaszolja:

TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1. A tanulók megkérdezik a tanárt, hogy van.

Köszönöm, jól. És ön/Ági néni hogy van?

A tanulók megkérdezik a tanárt: **Hogy van, tanárnő/tanár úr?**

Szédülök. Mondjátok ti is: A tanárnő/tanár úr szédül. A tanár a *szédül* szókérttyát felteszi a táblára. Ugyanígy tanítja meg a *köhög, tüsszög, hány* szavakat. A szókérttyákat egymás alatt helyezi el a táblán. Amikor a szavak már a táblán vannak, felemeli, és a szavak fölé tartja a macit, ujjával egymás után mutat a szavakra, úgy kérdez: **Hogy van a maci?**

2. A tanár kiosztja a 3.3. feladatlapot. Megkéri a tanulókat, nézzék meg a képet, és mondják el az első három gyerekről, hogy vannak.

4. Végül a tanár a c) feladatról kérdez: **Mi a baja ennek a kislánynak? Hőemelkedése van. Kérdezzetek és válaszoljatok ti is!** Ugyanígy jár el a *megy a hasa, viszket a feje* kifejezésekkel is. A tanár ezeket a szókérttyákat is elhelyezi a táblán az első két oszlop mellett.

5. Végül a tanár felemeli a macit, rámutat az első oszlopra, és felszólítja a tanulókat: **Kérdezzetek!**

A tanár a helyes kérdéseket az oszlopok fölé írja: 1. oszlop: *Hogy van?*, 2. oszlop: *Hogy van?*, 3. oszlop: *Mi a baja?* Végül a feladatlap üres helyeire leírják a tünetek magyar megfelelőjét.

A tanulók megismétlik a kifejezést: **A tanárnő/tanár úr szédül.**

A tanulók minden új szót megismételnek.

A tanulók válaszolnak azzal a szóval, amelyre a tanár mutat:

Szédül. Köhög. Tüsszög. Hány.

2. A tanulók megnézik a 3.3. feladatlap képét, és a tanult szavakkal válaszolnak: **A kislány szédül. A kislány köhög. A kislány tüsszög.** A válaszokat a tanulók leírják a feladatlap megfelelő helyére.

4. A tanulók (együtt, kórusban) kérdeznek és válaszolnak a kép alapján: **Mi a baja ennek a kislánynak? Hőemelkedése van.**

5. A tanulók felteszik a megfelelő kérdést:

1. oszlop: **Hogy van a maci?** 2. oszlop: **Hogy van a maci?** 3. oszlop: **Mi a baja a macinak?**

Végül a tanulók a feladatlap üres helyeire leírják a tünetek magyar megfelelőjét.

4. FELADAT

Hogy vagy? II.

– gyakorlás, a lexikai anyag rögzítése

IDŐ

5 perc

KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK

spontán nyelvhasználat, kérdésfeltevési, válaszadási, szókérttyák aktivizálási képesség fejlesztése

TANULÁSSZERVEZÉS, MUNKAFORMÁK

csoportmunka, párbeszéd

ESZKÖZÖK

a 3. feladat során a táblára oszlopokban elhelyezett szókérttyák: 1. oszlop: *szédül, köhög, tüsszög, hány*, 2. oszlop: *beteg, rosszul van, lázas, sápadt, náthás, allergiás*, 3. oszlop: *hőemelkedése van, megy a hasa, viszket a feje*

TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár felszólítja a tanulókat, hogy alkossanak három csoportot (egy-egy csoportban legalább 4-5 tanuló legyen), majd a csoport álljon a tábla elé, egy-egy oszlophoz.
2. A tanár felszólítja a tanulókat, hogy kérdezzék egymást a megfelelő kérdéssel, és válaszoljanak az adott oszlopból választott szóval. Lehetőleg minden tanuló más szót válasszon. Tapsra azonnal lépjenek át egy másik oszlophoz. A csoport felbomolhat (minden oszlopnál csak 4-5 tanuló lehet, a többieknek egy másik oszlophoz kell menniük), majd ismételjék meg a feladatot. Tapsra ismét helyet kell változtatniuk.

TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1. A tanulók csoportokat alakítanak, majd a táblához mennek, és az egyik oszlop elé/alá állnak.
2. A tanulók gyakorolják a kérdésfeltevést és válaszadást a tetszés szerint választott szóval (lehetőleg minden tanuló más szót válasszon), majd a tanár jelzésére (taps) átlépnek egy másik oszlophoz, és gyorsan folytatják a párbeszédet az új partnerekkel. Minden tanulónak minden oszlopnál kell gyakorolnia.

A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI

A DIFFERENCIÁLÁS SZEMPONTJA

több tanári segítséget igénylő, önálló dialógusszervezésben kevésbé jártas csoport

ESZKÖZÖK

A 3. feladat során a táblára oszlopokban elhelyezett szókérték: 1. oszlop: *szédül, köhög, tüsszög, hány*, 2. oszlop: *beteg, rosszul van, lázas, sápadt, náthás, allergiás*, 3. oszlop: *hőemelkedése van, megy a hasa, viszket a feje*

LEÍRÁS

A több tanári segítséget igénylő csoportban a tanár láncba szerveződő feladatot indít el; a párbeszéd nem kis csoportokban történik, hanem a tanártól indul, aki megkérdezi az első tanulót, hogy van, majd a kért tetszés szerinti szóval válaszol, (ezt a szót leveszi a tábláról a tanár) utána megkérdezi a mellette ülőt. Így haladnak végig a csoporton. A tanár így jobban tudja segíteni a tanulókat a válaszadásban.

4. FELADAT

Menjünk orvoshoz!

IDŐ

18 perc

KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK

figyelem, együttműködés, emlékezet, kérdésfeltevési és válaszadási képesség fejlesztése

TANULÁSSZERVEZÉS, MUNKAFORMÁK

teljes csoportos

ESZKÖZÖK

képkártyák: *beszélő orvos, Zsolti*, Orvosi rendelő-poszter, szókérték: *asszisztens, beveszi a gyógyszert, doktor úr, elmegy a gyógyszer-tárbá, elmegy orvoshoz, házi orvos, kanalas orvosság, megvizsgálja a beteget, orrot fúj, orvos, receptet ír/nyomtat, rendelő, rossz a közérzete, tableta, mágnes*

TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár felmutatja Zsolti képkártyáját: **Emlékeztek, ki ő? ... Zsolti beteg. Mit gondoltok, mi lehet a baja?** A tanár minden lehetséges válaszra igennel felel. Legalább hat-hét különböző választ megvár. **Igen, Zsolti beteg, lázas, náthás, szédül, fáj a feje, köhög, tüsszög.** Stb. **Mit csinál Zsolti? Elmegy orvoshoz. Mit csinál?**

2. A tanár a táblára rögzíti az Orvosi rendelő-posztert. Megkéri a tanulókat, kérdezzenek az első képről.

Ez az orvosi rendelő. Mondjátok Ti is! ...Ő az orvos/háziorvos/doktor úr. Mondjátok ti is! ...Ő az asszisztens. Mondjátok ti is! Miközben a tanulók megismétlik az új szavakat, a tanár a megfelelő szókérdőket egymás alatt elhelyezi a táblán.

A tanár ezután a második képre mutat: **Kérdezzetek!**

Az orvos/háziorvos/doktor bácsi megvizsgálja a beteget. Az asszisztens receptet ír/nyomtat. Mondjátok ti is! A tanár ezeket a szókérdőket is elhelyezi a táblán a többi alatt.

Ugyanezzel a kérdeztetős módszerrel tanítja meg a harmadik képről az *elmegy a gyógyszerért, gyógyszerért, kanalas orvosság, tableta szavakat.* Ugyanígy a negyedik képről az *ágyba fekszik, beveszi a gyógyszert, lázat mér, lázmérő, orrot fúj, rossz a közérzete szavakat.* Minden szókérdőt elhelyez a táblán.

3. Amikor végeztek a képekkel, a tanár felmutatja a „beszélő” orvos képét, és felteszi a kérdést: **Mit mond az orvos? Mi lehet a baja Zsoltinak?** A képet a táblára teszi: **Az orvos azt mondja: Zsolti megfázott. Mondjátok ti is!** A tanár elhelyezi az influenzás szókérdőt a „beszélő orvos” képe mellé. Majd újra felteszi a kérdést, új választ ad, majd ennek a szókérdőjét is felteszi az első alá: **Mi a baja Zsoltinak? Zsolti influenzás.** Ugyanígy halad a fertőző beteg: *báránymély, vírusfertőzése van, fülgyulladás van, mandulagyulladás van, torokgyulladás van* szavakkal. Minden szókérdőt elhelyez a táblán.

4. Végül a tanár visszakérdez az egyes személyekre, tárgyakra és cselekvésekre. A tanulók válasza után rámutat a megfelelő szókérdőkre, majd felszólítja a tanulókat, hogy a szavakat és kifejezéseket írják le a szótárfüzetükbe, majd írják mellé a saját nyelvük megfelelő szavait.

TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1. A tanulók megnevezik Zsoltit, majd a tanult szavakkal találgatnak: **Szédül. Lázas. Fáj a feje. Náthás.** Stb.

A tanulók megismétlik: **Elmegy orvoshoz.**

2. A tanulók kérdéseket tesznek fel az első képről, majd megismétlik a tanár válaszait:

Mi ez? ...Orvosi rendelő. ...Ki ő?

...Orvos/háziorvos/doktor úr. ...És ő? ... Asszisztens.

A tanulók kérdeznek az előzőekben megtanult szavak felhasználásával.

Mit csinál az orvos/háziorvos/doktor úr? Mit csinál az asszisztens?

A tanulók megismétlik: **Az orvos/háziorvos/doktor úr megvizsgálja a beteget. Az asszisztens receptet ír/nyomtat.**

A tanulók minden képről kérdeznek a már ismert vagy most megtanult szavak segítségével, és megismétlik a tanár válaszait.

3.

A tanulók megismétlik az új szavakat:

Zsolti megfázott.

A tanulók megismétlik:

Zsolti influenzás.

A tanulók minden új szót megismétlenek.

4. A tanulók a poszter képei és a táblán elhelyezett szókérdők segítségével válaszolnak a tanár ismétlődő kérdéseire, majd a magyar szavakat és kifejezéseket leírják a szótárfüzetükbe, és leírják a saját nyelvük megfelelő szavait is.

6. FELADAT**Beteg vagy!**

– grammatikai ismeret bővítése (kinek van...?), ismétlés, gyakorlás

IDŐ

7 perc

**KIEMELT KÉSZSÉGEK,
KÉPESSÉGEK**

szókincs és grammatikai ismeret aktivizálása, íráskészség, ábraolvasási képesség fejlesztése

**TANULÁSSZERVEZÉS,
MUNKAFORMÁK**

teljes csoportos, egyéni

ESZKÖZÖK

3.6. feladatlap

TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár kiosztja a 3.6. feladatlapokat. Először a képekről kérdez: **Kik vannak a feladatlapon?**
2. A tanár az új szerkezettel kérdez: **Kinek van bárányhimlője? Kinek van influenzája? Kinek van mandulagyulladás? Kinek van fülgyulladás?**
3. A tanár elmondja, mi a feladat: minden beteg képe alá olyan tüneteket kell írni, amelyek az adott betegségekre jellemzők. Amíg a tanulók dolgoznak, monitorozza a csoportot, szükség esetén segít.
4. A tanár önként jelentkező tanulókat szólít fel a megoldásaik felolvasására. Kikéri a többi tanuló véleményét is arról, hogy megfelelő tüneteket írt-e a felszólított tanuló.

TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1. A tanulók megnézik a feladatlapot, majd válaszolnak: **Orvos. Tomi. Nati. Évi. Robi.**
2. A tanulók elolvassák a buborékokba írt szavakat, és ennek alapján válaszolnak: **Robinak van bárányhimlője. Évinek van influenzája. Natinak van mandulagyulladása. Tominak van fülgyulladása.**
3. A tanulók a képek melletti helyre olyan tüneteket írnak, amelyek szerintük jellemzők az adott betegségekre.
4. A tanulók jelentkeznek, majd felolvassák a megoldásaikat. A többi tanuló véleményezheti a megoldást. Pl. **Igen, Robinak bárányhimlője van, láza van, rossz a közérzete, fáj a feje, pöttyös a bőre. Vagy: Évinek influenzája van. Nem fáj a hasa. Vagy: Tominak fülgyulladása van. Nagyon fáj a füle, lázas, rosszul van. Vagy: Natinak mandulagyulladása. Nagyon lázas, köhög, fáj a torka.**

A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI**A DIFFERENCIÁLÁS
SZEMPONTJA**

hallott szöveg értésében jártasabb csoport

ESZKÖZÖK

3.6. feladatlap

LEÍRÁS

A megoldások felolvasása során a tanuló nem nevezi meg, melyik betegről beszél; ezt a többi tanulónak a tünetek alapján kell kitalálnia.

7. FELADAT	Beteg vagyok! – házi feladat
IDŐ	1 perc
KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK	írás-készség, a párbeszéd megszervezése, szókinccs aktivizálása, írásbeli kérdésfeltevés és válaszadás képességének fejlesztése
TANULÁSSZERVEZÉS, MUNKAFORMÁK	egyéni, házi feladat
ESZKÖZÖK	vonalas lapok

TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár elmondja a házi feladatot: **Képzeljétek el, hogy betegek vagytok! Írjátok le, hogyan beszélgettek az orvosi rendelőben az orvossal, majd a gyógyszer-tárban az eladóval!** A tanulóknak rövid párbeszédet kell alkotniuk, amelyek az orvosi rendelőben és a gyógyszer-tárban hangozhatnak el. A feladat két párbeszéd írása a vonalas lapra, amit a tanár kioszt.

TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1. Házi feladatként a tanulók rövid párbeszédet fogalmaznak meg, *Orvosi rendelőben* és *Gyógyszertárban* címmel. A párbeszédet a kiosztott vonalas lapra írják. Az elkészült házi feladatokat a mappájukba teszik.

A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI

A DIFFERENCIÁLÁS SZEMPONTJA	egyéni mondat- és szövegalkotásban, képolvasásban, szövegtervezésben, a kommunikáció elemeinek felismerésében jártasabb csoport
ESZKÖZÖK	3.7. feladatlap
LEÍRÁS	A fenti képességekben jártasabb csoport házi feladata nem rövid mikrodialógusok alkotása önállóan, hanem egy rövid, összefüggő képsorozat alapján a tanulók Zsoltsi betegsége történetét írják meg; az a) feladatban képregény formájában, majd a b) feladatban összefüggő szöveggé (3.7. feladatlap).

4. ÓRA: BALESET TÖRTÉNT!

Az óra célja:

- lexikális kompetencia erősítése: a szókincs bővítése
- a grammatikai ismeret gyakorlása: birtokos szerkezetek
- általános ismeretek közvetítése: viselkedésminták kialakítása veszélyhelyzetben

Szükséges eszközök, segédanyagok:

- vonalas lapok a mappához
- Kórház-poszter
- képkártyák: *anya, beszélő orvos, A kisfiú megégette magát., A kislány megvágta az ujját., A kisfiúnak eltört a lába., A kislánynak eltört a keze., A kislánynak eltört az ujj., A kislánynak kibicsaklott a bokája., A kisfiú sántít.*
- 4.5.A feladatlap, 4.5.B feladatlap
- 4.4.B hanganyag: A rendelőintézetben

1. FELADAT

Mit tanultam, mit tudok?

– házi feladat ellenőrzése – ráhangolás

IDŐ

6 perc

KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK

kérdésfeltevés, válaszadás képességének fejlesztése, szókincs aktivizálása

TANULÁSSZERVEZÉS, MUNKAFORMÁK

teljes csoportos, láncba szerveződő, pármunka

ESZKÖZÖK

előző órai házi feladatok: párbeszédetek lapon vagy a 3.7. feladatlap

TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár pármunkában ellenőrizteti a 2. házi feladatot. **Dolgozzatok a párotokkal! Játsszátok el a dialógusokat, amit írtatok!**

A tanár közben körbejár, és minden párnál legalább egy párbeszédet meghallgat. A végén összegyűjti a megírt házi feladatokat, óra után ellenőrzi, javítja, értékeli, jutalmazza.

TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1. A párok eljátsszák mindkét fél dialógusait, közben – szükség esetén – egymás munkáját javítják.

A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI

A DIFFERENCIÁLÁS SZEMPONTJA

ha a csoport a 3.7. feladatlapot kapta házi feladatul

ESZKÖZÖK

3.7. feladatlap

LEÍRÁS

Ha a csoport a 3.7. feladatlapot kapta házi feladatul, akkor a tanár önként jelentkező tanulókat kér meg a történetük felolvasására. Képenként ellenőrzik a szereplők megszólalásait. A tanár több tanuló megoldását meghallgatja. Az óra végén összegyűjti a feladatlapokat, és óra után ellenőrzi mindenkinek a megoldását.

2. FELADAT

Baleset történt!
– szemléltetés – új szókinccs bevezetése

IDŐ

10 perc

KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK

beszédértés, olvasási és íráskészség, a hallott információ alkalmazásának képessége, kérdésfeltevés és válaszadás képességének fejlesztése

TANULÁSSZERVEZÉS, MUNKAFORMÁK

teljes csoportos, láncba szerveződő, egyéni munka

ESZKÖZÖK

képkártyák: *A kislány megégette magát., A kislány megvágta az ujját., A kislánynak eltört a lába., A kislánynak eltört a keze., A kislánynak eltört az uja., A kislánynak kibicsaklott a bokája., A kislány sántít.*

TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár felteszi a táblára a balesetes képkártyákat. Rámutat az első képre: **Ki van a képen? ... Mit gondoltok, jól van a kislány? ... Kérdezzetek!**

A tanár válaszol: **A kislánynak eltört a lába.**

Ezután a tanár felírja a táblára a kép alá az eltört a lába kifejezést.

TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1. A tanulók válaszolnak:

Egy kislány. ... Nem, nincs jól.

A tanulók kérdeznak: **Mi történt: Mi a baja?**

A tanulók megismétlik: **Eltört a lába.**

2. Ezután a tanár a második képre mutat, majd felszólít egy tanulót, hogy kérdezzen a képről.

A tanár válaszol a kérdező tanulónak: **A kislány megvágta az ujját.** Amíg a tanulók megismétlik, a tanár felírja a *megvágta az ujját* kifejezést a kép alá.

Ugyanígy tanítja meg a tanár a *kisfiú megégette magát, a kislánynak eltört a keze, a kislánynak eltört az ujjá, a kislánynak kibicsaklott a bokája, a kisfiú sántít* kifejezéseket. Mindegyik kifejezést felírja a táblára a megfelelő kép alá.

3. Végül a tanár – nem sorban – visszakérdez minden képre: **Mi történt? Mi a baja?** Végül a tanár felszólítja a tanulókat, hogy másolják le a kifejezéseket a szótárfüzetükbe, majd írják le azok anyanyelvi megfelelőit is.

2. A kiválasztott tanuló a látott módon először a többieket kérdezi: **Ki van a képen?** A többiek válaszolnak: **Egy kislány. Jól van a kislány?** Ismét a többi tanuló válaszol: **Nem, nincs jól.** Ekkor a kérdező a tanárhoz fordul: **Tanárnő/Tanár úr, mi történt? Mi baja a kislánynak?**

Minden tanuló együtt mondja: **Megvágta az ujját!** Végül a kérdező tanuló kiválasztja a következő kérdezőt. A tanártól látott módon (1. lépés szerint) haladnak tovább a többi képpel is.

3. A tanulók válaszolnak (leolvassák a tábláról): **Eltört a lába. Megvágta az ujját.** Stb.

Végül a tanulók lemásolják a kifejezéseket a tábláról, és leírják azok anyanyelvi megfelelőit is.

A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI

A DIFFERENCIÁLÁS SZEMPONTJA

jobb elsajátítási és verbális emlékező képességgel rendelkező tanulók

ESZKÖZÖK

képkártyák: *A kisfiú megégette magát., A kislány megvágta az ujját., A kisfiúnak eltört a lába., A kislánynak eltört a keze., A kislánynak eltört az ujjá., A kislánynak kibicsaklott a bokája., A kisfiú sántít.*

LEÍRÁS

A tanár a fenti módon halad, de a 3. lépésben letörli a kifejezéseket a tábláról, mielőtt a tanulók leírnák azokat. A tanulók egymás után írják le a kifejezéseket; amíg a tanulók írnak, a tanár minden kifejezést képenként, többször elismétel.

3. FELADAT

Kórházba megyünk!

– szemléltetés, párbeszéd – új szókincs bevezetése

IDŐ

18 perc

KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK

figyelem képessége, kérdésfeltevési, válaszadási, mondatalkotói képesség, íráskészség fejlesztése, szókincs aktivizálása, gondolati terv készítése

TANULÁSSZERVEZÉS, MUNKAFORMÁK

frontális, szemléltetés

ESZKÖZÖK

képkártyák: *A kisfiú megégette magát, anya, beszélő orvos, Kórház-poszter*

TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár felteszi a táblára a megégett kisfiú képkártyáját. **Mi a baja ennek a kisfiúnak?**

Mit gondoltok, miért? Mivel égette meg magát?

A tanár kérdésekkel segíthet az esemény leírásában. Pl. **Milyen a víz? Hol játszik a fiú? Mi történt a vízzel? A forró víz kiborult.** A tanár kezével szemlélteti, mi történt.

2. A tanár még egyszer visszatér a képhez: **Mi történt? Baleset történt. Mondjátok ti is: baleset történt!** A tanár a baleset szót a képkártya alá írja a táblára.

A tanár tovább kérdez: **Mit gondoltok, mit csinál most a kisfiú és a kisfiú anyukája? Közben felteszi a megégett kisfiú mellé az anya képkártyáját is.**

A tanár a jó ötleteket és mondatokat megdicséri, helyesel. Közben új kifejezéseket is megtanít: **A kislány anyukája telefonál. Kihívja az orvost. Mondjátok ti is! Kihívja az orvost. ... Mit csinál az orvos? Mentőt hív. Mondjátok ti is! Mentőt hív.** A tanár a kihívja az orvost és a mentőt hív kifejezéseket a képkártya alá írja.

3. A tanár felteszi a képek mellé a Kórház-posztert: **A kisfiú és az anyukája elmegy a kórházba. Hová mennek? Kórházba. Mondjátok ti is! Kórházba mennek.** A tanár felírja a kórház szót a poszter fölé a táblára.

A tanár először az első vizsgálóra (ambulancia) mutat, és a már ismert szavakra kérdez: **Mi van itt? Kik vannak itt? Nem, ő nem asszisztens, ő nővér. Az asszisztens az orvosi rendelőben dolgozik, a nővér a kórházban. Ki ő? Mit csinál az orvos?** A tanár a nővér szót felírja a táblára a rendelő képe mellé.

4. A tanár a második vizsgálóra (labor) mutat: Ezen a képen van az orvosi vizsgálat. **Mit csinál az orvos? Injekciót ad. Mondjátok ti is!**

Mit csinál a nővér? Vért vesz. Mondjátok ti is! Vért vesz. Mit csinál a másik nővér? Vizeletvizsgálatot végez. Mondjátok ti is! Vizeletvizsgálatot végez. A tanár az *injekciót ad, vért vesz, vizeletvizsgálatot végez* szavakat felírja a megfelelő kép mellé a táblára.

5. Végül a tanár lezárja a megégett kisfiú történetét: **Mit gondoltok, mi történik a kisfiúval? A kisfiú sebét bekötözik. Mit csinálnak? Bekötözik a sebet. Mondjátok ti is!** A tanár a 2. kép mellé felírja a bekötözik a sebet kifejezést is.

TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1. A tanulók az előző feladatban tanult kifejezéssel válaszolnak:

Megégette magát.

A tanulók megpróbálják kifejezni, mi történt. Pl. **A víz forró. A fiú a forró víz mellett játszik.**

2. A tanulók megismétlik:

Baleset történt.

A tanulók megpróbálják kitalálni és kifejezni, milyen események következnek. Pl. **A kisfiú sír. Az anyukája telefonál. Orvoshoz mennek.**

A tanulók is mondják: **Kihívja az orvost.**

Mentőt hív.

3.

A tanulók megismétlik: **Kórházba mennek.**

A tanulók a már tanult szavakkal válaszolnak:

Rendelő. Orvos. Asszisztens.

Megtanulják az új szót: Nővér.

Megvizsgálja a beteget.

4. A tanulók minden új kifejezést megismételnek:

A tanulók megismétlik: **Injekciót ad.**

Vért vesz.

Vizeletvizsgálatot végez.

5.

A tanulók is megismétlik: **Bekötözik a sebet.**

6. Végül a tanár megtanítja a 3. és 4. lépésben látott módon a harmadik vizsgálóról a szemvizsgálat, rövidlátó, szemüveges, valamint a negyedikről a fogorvos, fogat húz kifejezéseket. Mindegyik szót, kifejezést felírja a táblára a megfelelő kép mellé. Végül felszólítja a tanulókat, hogy másolják le a szavakat és kifejezéseket a tábláról a szótárfüzetükbe.

6. A tanulók – hasonlóan a 3. és 4. lépéshez – mindig megismétlik az új kifejezéseket.

A tanulók lemásolják a kifejezéseket a tábláról a szótárfüzetükbe, és melléje írják anyanyelvükön a szavak jelentését.

4.A FELADAT	Szógyűjtő – ismétlés, gyakorlás – kifejezések gyűjtése
IDŐ	10 perc
KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK	szavak felidézése, a szavak más környezetbe helyezése, az írásbeli használat képességének fejlesztése
TANULÁSSZERVEZÉS, MUNKAFORMÁK	teljes csoportos
ESZKÖZÖK	mappalapok

TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár felír a tábla tetejére, egymás mellé néhány kifejezést a táblára: *beteg, fáj a feje, influenzás, eltört a lába, bekötözi a sebet*. Felszólítja a tanulókat, tegyenek fel egy-egy kérdést a szavakhoz, kifejezésekhez.

Ezután kiosztja a vonalas lapokat, és felszólítja a tanulókat, minden oszlophoz gyűjtsenek hasonló új kifejezéseket, és írják le azokat a kiosztott vonalas lapokra.

2. Kb. négy perc után a tanár kérdez: **Mit írtatok az első oszlopba? Hogy van? Mije fáj? Mi a baja? Mi történt? Mit csinál?** A tanár minden oszlop esetében addig kérdez, amíg a tanulók új válaszokat tudnak mondani. Minden jó választ megdicsér, majd felszólítja a tanulókat, hogy javítsák és egészítsék ki a megoldásaikat. Az aktív, sok kifejezést és szót gyűjtő tanulóknak kirakódarabot ad.

TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1.

A tanulók kérdéseket tesznek fel: **Hogy van? Mije fáj? Mi a baja? Mi történt? Mit csinál?**

A tanulók önállóan dolgoznak: kifejezéseket gyűjtenek minden oszlophoz.

2. A tanulók elmondják a megoldásaikat.

Pl. 1. oszlop: *náthás, lázas, rosszul van*

2. oszlop: *fáj a torka, fáj a foga, fáj a hasa*

3. oszlop: *bárányméreg, mandulagyulladás van*

4. oszlop: *megvágta az ujját, kibicsaklott a bokája*

5. oszlop: *vért vesz, megvizsgálja a beteget, beveszi a gyógyszert*

A tanár értékelése alapján javítják és kiegészítik a megoldásaikat.

4.B FELADAT**A rendelőintézetben****– hallásértési feladat a balesetek és az orvosi vizsgálatok témakörében****A DIFFERENCIÁLÁS
SZEMPONTJA**

hallásértési feladatokban jártasabb, jobb beszédértési képességgel rendelkező csoport

IDŐ

10 perc

**KIEMELT KÉSZSÉGEK,
KÉPESSÉGEK**

globális és szelektív hallásértés, beszédértés, a hallott szavak elkülönítésének képessége, szókincs aktivizálása, verbális emlékezet fejlesztése

**TANULÁSSZERVEZÉS,
MUNKAFORMÁK**

egyéni

ESZKÖZÖK

4.4.B hanganyag: A rendelőintézetben

TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár bekapcsolja a magnót: **Figyeljete csak! Gyerekek és felnőttek beszélgetnek. Hallgassátok meg!**
2. A tanár kiosztja a feladatlapokat. **Hallgassátok meg újra a párbeszédet! Látjátok, a feladatlapról hiányzik néhány szó. Amíg hallgatjátok a beszélgetéseket, írjátok le, mit hallotok a hiányzó helyeken!**
3. Ellenőrzésként önként jelentkező párokat kér fel, hogy olvassanak fel egy-egy párbeszédet. **Olvassátok fel a dialógust, és találjátok ki, hol történik! Találjátok ki címet a dialógusnak!** Végül a címetek felírja a táblára, és lemásoltatja a tanulókkal is. Ha a csoportnak túl nehéz a feladat, lehet egyesével meghallgatni a párbeszédet. Ha nem elég az idő, elegendő az a), b) és c) dialógust meghallgatni (ezek egyszerűbb feladatok).

TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1. A tanulók meghallgatják a párbeszédet.
2. A tanulók újból meghallgatják (ha kell, kétszer egymás után) a párbeszédet, és közben kiegészítik a feladatlapot.
3. Önként jelentkező tanulópárok felolvasnak egy-egy dialógust. Utána javaslatot tesznek, mi lehet a párbeszéd címe. A többi tanuló is javasolhat címet, ezt közösen megbeszéljük, majd a kiválasztott címet leírják a feladatlapra.

5. FELADAT**Mihez tartozik?****– házi feladat – szókincs rögzítése****IDŐ**

1 perc

**KIEMELT KÉSZSÉGEK,
KÉPESSÉGEK**

olvasási és íráskészség, verbális emlékezet, a szavak felidézésének, a mondatalkotói és a figyelem képességének a fejlesztése

**TANULÁSSZERVEZÉS,
MUNKAFORMÁK**

egyéni munka

ESZKÖZÖK

4.5. feladatlap

TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár két házi feladatot ad: minden tanulónak ki kell írnia az órán tanult, a lapokra leírt, vagy a 4.5. feladatlapon található szavakat és kifejezéseket a szótárfüzetébe az anyanyelvi megfelelővel együtt. Másik házi feladatnak a tanár kiosztja a 4.5. feladatlapokat, és felszólítja tanulókat az egyéni munkavégzésre.

TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1. A tanulók házi feladatként befejezik a szavak és kifejezések szótározását, majd önálló munkában megoldják a 4.5. feladatlapot. A feladatlapnak több jó megoldása is lehetséges.

A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI**A DIFFERENCIÁLÁS
SZEMPONTJA**

olyan csoportban, ahol a tanulók szókincs aktivizálási képessége, íráskészsége, szövegalkotói, szövegtervezési képessége jobb

ESZKÖZÖK

–

LEÍRÁS

Jobb képességű csoportban a házi feladat – a szótározáson kívül – önálló történet alkotása Mit tesztek, ha baleset történik? címmel.

5. ÓRA: ROBI BETEG

Az óra célja:

- a modulban megtanult lexika felidézése, rögzítése
- a birtokos szerkezetek felidézése, gyakorlása
- spontán nyelvhasználati képesség erősítése
- életszerű szituációk gyakorlása

Szükséges eszközök, segédanyagok:

- orvosi táska minden csoportnak
- elsősegély dobozból származó felszerelés (sebtapasz, kötözőpólya, olló, sín, pólya, kendő stb.)
- fehér és más színű köpenyek (pólók)
- post-it
- kis dobozban cédulák betegségek, balesetek nevével: *megvágta az ujjad, eltört a kezed, eltört a lábad, kibicsaklott a bokád, bárányhimlős vagy, mandulagyulladásod van, allergiás vagy, rövidlátó vagy, torokgyulladásod van* (szükség esetén tovább bővíthető – a tanár készíti el!)
- 5.2. feladatlap
- 5.2. hanganyag: Robi beteg

1. FELADAT

Amikor betegek vagyunk...

– házi feladat ellenőrzése – ráhangolás, ismétlés

IDŐ

5 perc

KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK

a tanult szavak, kifejezések felhasználása, kérdésfeltevés és válaszadás képességének fejlesztése, szókinccs aktivizálása

TANULÁSSZERVEZÉS, MUNKAFORMÁK

teljes csoportos

ESZKÖZÖK

előző órai házi feladat: 4.5. feladatlap

TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár megkéri a tanulókat, hogy vegyék elő a házi feladatként megoldott 4.5. feladatlapot.

TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1. A tanulók előkészítik a mappából a megoldott 4.5. feladatlapot.

2. Az ellenőrzés során a tanár egyenként kérdez a középső oszlopban levő szavakra (*kórház, orvosi rendelő, orvos, nővér, baleset, beteg*). Több tanulót is meghallgat, minden helyes, elfogadható választ elfogad. Arra buzdítja a tanulókat, hogy ellenőrizzék és javítsák saját megoldásukat. Végül meghallgatnak néhány mondatot.

3. A tanár az óra végén összegyűjti a 4.5. feladatlapokat, és minden tanuló megoldását és önértékelését ellenőrzi; a megoldásokat röviden, szövegesen értékeli, jutalmazza.

2. A tanulók jelentkeznek, és elmondják a megoldásokat. A többiek megoldása és a tanár értékelése alapján ellenőrzik és kijavítják a 4.5. feladatlapjukat. Önként jelentkezők felolvashatnak egy-egy mondatot.

A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI

A DIFFERENCIÁLÁS SZEMPONTJA	olyan csoportban, ahol a tanulók szókinccs aktivizálási képessége, íráskészsége, szövegalkotói, szövegtervezési képessége jobb
ESZKÖZÖK	–
LEÍRÁS	Jobb képességű csoportban a tanulóknak rövid történetet kellett megfogalmazniuk <i>Mit teszek, ha baleset történik?</i> címmel. A tanár önként jelentkezőket szólít fel a történetük felolvasására, majd a történettel kapcsolatban néhány kérdést tesz fel a többi tanulónak. Milyen baleset van X történetében? Mit csinál X? Stb. Az óra végén minden tanuló fogalmazását összegyűjti, a következő órára kijavítja, és szövegesen (röviden) értékeli, jutalmazza
2. FELADAT	Robi beteg – szövegértés gyakorlása, ellenőrzése feladatmegoldásokkal
IDŐ	20 perc
KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK	beszédkészség, figyelem, globális szövegértés, globális olvasás, lényegkiemelés képessége, szókinccs aktivizálási és mondatalkotói képesség fejlesztése
TANULÁSSZERVEZÉS, MUNKAFORMÁK	bemutató, szemléltetés, egyéni
ESZKÖZÖK	5.2. feladatlap

TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár minden tanulónak kiosztja az 5.2. feladatlapot. A legjobban olvasó tanulóval felolvastatja hangosan a szöveget. A tanár lehetőséget biztosít a szöveggel kapcsolatos spontán megnyilatkozásokra. Pl. *Nekem is gyakran fáj a torkom. Én is gyakran vagyok beteg. Az én barátom is mindig elhozza a házi feladatot.* Stb.

TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1. A legjobban olvasó tanuló hangosan, hangsúlyosan, jól érthetően elolvassa az 5.2. feladatlapra szereplő szöveget.

A feladatok ismertetése után önállóan kitöltik a 5.2. feladatlapot.

A tanár ismerteti a feladatokat.

- a) **Olvasd el a szöveget figyelmesen!**
- b) **Válaszolj röviden a kérdésekre!**
- c) **Írd le a szövegben olvasható testrészek nevét betűrendben!**
- d) **Sorold fel a történet szereplőit!**
- e) **Mit teszel azért, hogy egészséges maradj?**
- f) **Hogy folytatnád a történetet? Írd le!**

Ha van olyan feladat, amit a tanulók nem értenek, a tanár elmagyarázza. Az 5.2. feladatlap kitöltése közben a tanulók között járják, segít, ha szükséges. A legügyesebb tanulókat a kirakó egy darabjával jutalmazza.

A végén közösen, szóban ellenőrzik a megoldást. A tanulók egymás munkáját javítják, ha szükséges.

A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI

A DIFFERENCIÁLÁS SZEMPONTJA

olyan csoportban, ahol jobb a tanulók beszédértése, globális hallásértése, valamint a hallott információk alkalmazási képessége

ESZKÖZÖK

5.2. hanganyag: Robi beteg

LEÍRÁS

A fenti képességek terén fejlettebb csoport az 5.2. hanganyag segítségével ismeri meg a történetet (kétszer egymás után is meghallgatható). A hangfelvétel megértését a tanár kérdések segítségével ellenőrzi: **Kik a történet szereplői? Milyen helyszíneken játszódik a történet? Miért akar Robi iskolába menni? Milyen testrészek neve hallható? Hogyan folytatnád a történetet?** A tanulók a válaszokat a mappalpra írják, amit a tanár összeszed, és kijavít. A jól teljesítő tanulókat kirakódarabbal jutalmazza.

3. FELADAT

Vészhelyzet!

– összefoglalás, ismétlés, gyakorlás – a tanult ismeretek alkalmazása életszerű, imitált helyzetekben

IDŐ

20 perc

KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK

a tanult ismeretek aktivizálásának képessége, globális hallásértés, a spontán nyelvhasználat, kérdésfeltevés, válaszadás, szabad beszélgetés, együttműködés, pantomim képességének, ill. a képzelőerőnek és a csoportos tevékenységbe történő bekapcsolódás képességének fejlesztése

TANULÁSSZERVEZÉS, MUNKAFORMÁK

csoportos

ESZKÖZÖK

orvosi táská minden csoportnak, elsősegély dobozból származó felszerelés (sebtapasz, kötözőpólya, olló, sín, pólya, kendő stb.), fehér és más színű köpenyek (pólók), kis dobozban cédulák betegségek, balesetek elnevezésével: *megvágta az ujjad, eltört a lábad, kibicsaklott a bokád, bárányhimlős vagy, mandulagyulladásod van, allergiás vagy* (szükség esetén tovább bővíthető – a tanár készíti el!)

TANÁRI TEVÉKENYSÉG

1. A tanár előkészíti a termet: a tanári asztalra teszi a felszereléseket, a tanulókkal félretolják a padokat, majd elmondja, milyen játékot fognak játszani. **Játsszunk baleseti kórházat! Az osztályterem lesz a kórház. Ki szeretne beteg, orvos és nővér lenni?** A tanár a jelentkezőket három csoportba sorolja. Törekszik arra, hogy a csoportok létszáma arányos legyen.
2. A tanár felszólítja a csoportokat, hogy válasszanak (szerepüknek megfelelően) a tanári asztalra helyezett tárgyakból, és rendezzék be a kórházat. A tanár biztatja a tanulókat az önálló kezdeményezésre is. Pl. lehet a tanulók között mentős, lehet egy pad a mentőautó. Stb.
3. Amíg a kórház elkészül, a tanár felszólítja a „betegeket”, hogy húzzanak egy-egy cédulát a dobozból.
4. Amikor a tanulók végeznek az előkészületekkel, a tanár pontosan elmagyarázza a feladatot. **A betegek először megmutatják, mi a bajuk. Van, aki kicsit beteg, van, aki nagyon, van, akinek balesete volt.** A tanár a kórházi csoporthoz fordul: **Figyeljétek, mi történt velük!**
5. Rövid előkészület után a tanár ismét megszólal: **A betegek most egymás után megérkeznek a kórházba. Kérdezzétek meg őket, mi a bajuk, vizsgáljátok meg a betegeket, segítsetek nekik! Találjátok ki, mi a bajuk! Mindig mondjátok, mit csináltak! Ha kell, fektessétek őket ágyba! Siessetek! Jó munkát!** A tanár kezdetben segít a feladat megvalósításában, esetleg példát mutat a szerepeknek megfelelő tevékenységekre. Szükség esetén szervező-rendezőként végig segíti a csoportok munkáját, közben javít.

A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI

A DIFFERENCIÁLÁS SZEMPONTJA

ESZKÖZÖK

önálló kezdeményezésben, az interakció megszervezésében kevésbé jártas, több tanári segítséget igénylő csoport

orvosi táská minden párnak, elsősegély dobozból származó felszerelés (sebtapasz, kötözőpólya, olló, sín, pólya, kendő, stb.), fehér színű köpenyek (pólók), kis dobozban cédulák betegségek, balesetek elnevezésével: *megvágta az ujjad, eltört a kezed, eltört a lábad, kibicsaklott a bokád, allergiás vagy, bárányhimlős vagy, mandulagyulladásod van, rövidlátó vagy, torokgyulladásod van* (szükség esetén tovább bővíthető – a tanár készíti el!)

TANULÓI TEVÉKENYSÉG

1. A tanulók részt vesznek a terem átrendezésében.
A tanulók tetszés szerint jelentkeznek a szerepekre. Post-it-re írják nevüket, titulusukat: *XY beteg, XY főorvos, XY nővér.*
2. Az orvosok és a nővérek szerepét játszó tanulók felveszik a köpenyeket, és berendezik a „kórházat”. Felkészülnek a betegek fogadására.
3. A tanulók húznak egy-egy cédulát, elolvassák a megnevezett betegséget, de a cédulát nem mutatják meg a többieknek.
4. A „betegek” eljátszhatják a balesetüket – ez az osztályterem egyik felében történik, a tanulók egymás után, gyorsan eljátsszák a tüneteiket, majd a választott módon eljutnak a kórházba.
A kórházi csoport figyelni az eseményeket – ez segíthet kitalálni, mi a bajuk a betegeknek.
5. A tanulók egymás után megérkeznek a kórházba, közben tovább játsszák a tünetüket. A kórházi csoport beszélgetést kezdeményez, igyekszik megtudni, mi a bajuk, majd egymást utasítják a teendőkről. Narrációval kísérik a tevékenységüket.
Kisebb létszámú csoportban – az idő függvényében – a tanulók szerepet cserélhetnek.

LEÍRÁS

A tanulók párban dolgoznak. Minden pár egyik tagja lesz az orvos, a másik a beteg. A betegek egy-egy cédulát húznak a balesetük, betegségük nevével. Az orvos kérdez, a beteg elmondja a panaszait, az orvos kitalálja, mi a baj, és meggyógyítja. Ezután cserélnek, az új beteg másik cédulát húz. A tanár körbejár, figyeli a párbeszédet, szükség esetén segít.